

ผลการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีไทยโดยใช้การสอนอ่าน
แบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

The Development of Analytical Reading and Thai Literary Criticism
Skills Using Panorama Reading Instruction Combined with Graphic
Organizers Among Mathayom 3 Students at Inburi School, Sing Buri Province

สุภาสิณี คุ่มไพร่*, และสุکشวส์ อากาศอนันต์**

Supasinee Kumpiree, and Suksawas Arpakulanu

Received: March 20, 2025 Revised: April 8, 2025 Accepted: April 17, 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดประสงค์ 1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิก และ 2. เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการสอนโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอินทร์บุรี จำนวน 34 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ และแบบสอบถามความพึงพอใจของ จำนวน 12 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า 1. ทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิกมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิกสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การอ่านเชิงวิเคราะห์, การสอนอ่านแบบพาโนรามา, เทคนิคแผนผังกราฟิก

* อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Lecturer, Department of Thai language major Faculty of Humanities and Social Sciences Thepsatri Rajabhat University

** ผู้ช่วยนักวิจัย สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Research Assistant, Department of Thai language major Faculty of Humanities and Social Sciences Thepsatri Rajabhat University

Abstract

This study aimed to: 1. compare the analytical reading and Thai literary criticism skills of Grade 9 (Mathayom 3) students before and after instruction using the Panorama reading approach combined with graphic organizers; and 2. assess students' satisfaction with the instructional approach. The sample consisted of 34 students from Class 3/5 at Inburi School during the first semester of the 2024 academic year, selected through simple random sampling with classrooms as the sampling unit. Research instruments included 10 lesson plans, a 30-item multiple-choice analytical reading skills test, and a 12-item satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean, standard deviation, and dependent samples t-test.

The findings revealed that: 1. students' analytical reading and Thai literary criticism skills significantly improved after instruction using the Panorama reading approach combined with graphic organizers, with statistical significance at the 0.05 level; and 2. students' overall satisfaction with the instructional approach was rated at a high level.

Keywords: Analytical Reading, Panorama Reading Instruction, Graphic Organizer Technique

บทนำ

การอ่านเป็นกระบวนการทางภาษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาความรู้ ความคิด และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะ “การอ่านเชิงวิเคราะห์” ซึ่งถือเป็นทักษะการอ่านระดับสูงที่มีบทบาทในการส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตีความ การวิเคราะห์ และการประเมินข้อมูลอย่างมีเหตุผล ผู้ที่มีทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์มักจะสามารถเชื่อมโยงสาระจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง รอบคอบ และเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 3) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 จึงได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ไว้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ทั้งในสาระที่ 1 การอ่าน (มาตรฐาน ท 1.1) และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม (มาตรฐาน ท 5.1) โดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาทั้งที่เป็นความหมายโดยตรงและโดยนัย ตีความ แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ และวิจารณ์วรรณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551, หน้า 5)

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลผลการประเมินทั้งในระดับนานาชาติและระดับชาติสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนไทยยังขาดทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในระดับที่น่าพึงพอใจ เช่น ผลการประเมิน PISA ปี 2565 พบว่า คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ที่ 379 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิก OECD ที่อยู่ที่ 476 คะแนน ในขณะที่ผลการสอบ O-NET ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ปีการศึกษา 2565 มีคะแนนเฉลี่ยสาระการอ่านอยู่ที่ร้อยละ 49.95 ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของจังหวัดที่อยู่ที่ร้อยละ 55.66 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง, 2565, หน้า 4) ปัญหาดังกล่าวสะท้อนชัดเจนในบริบทของการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นการจดจำเนื้อหาเพื่อการท่องจำมากกว่าการวิเคราะห์ตีความเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง ด้วยเหตุนี้การพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ในบริบทของวรรณคดีจึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจัง โดยเฉพาะผ่านแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีระบบ

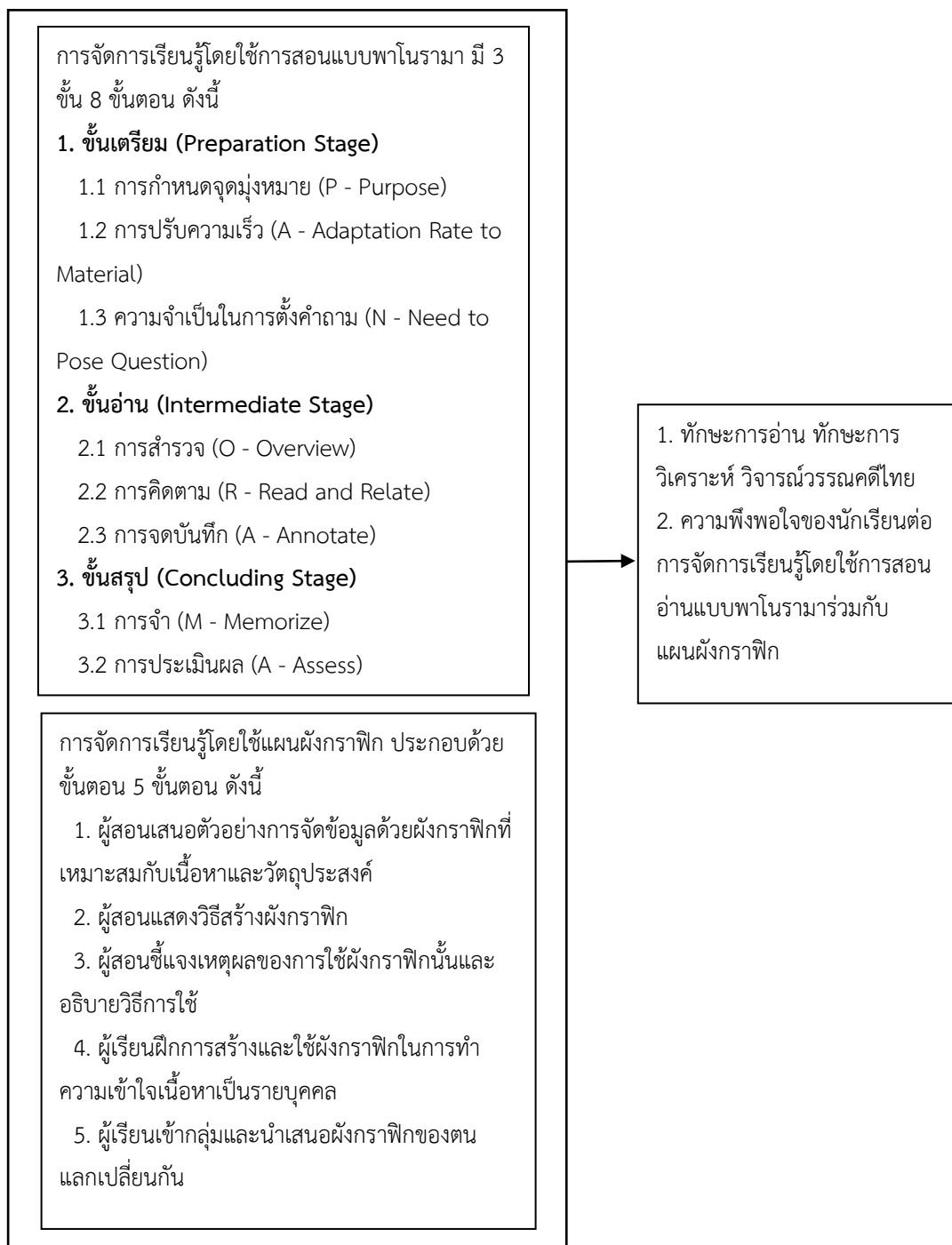
แนวทางหนึ่งที่ได้รับการกล่าวถึงในงานวิจัยด้านการสอนภาษาไทยคือ “การสอนแบบพาโนรามา” ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมที่ครูออกแบบและกำกับอย่างเหมาะสม (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558, หน้า 305) นอกจากนี้ การนำแผนผังกราฟิกมาใช้ร่วมกับการสอนแบบพาโนรามาช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์และเชื่อมโยงความคิดได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยแผนผังกราฟิกมีบทบาทสำคัญในการแปลงแนวคิดเชิงนามธรรมให้อยู่ในรูปของภาพที่เข้าใจง่าย กระตุ้นการคิดวิเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพ (ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, 2553, หน้า 258) วิธีการดังกล่าวจึงมีศักยภาพในการส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีให้ลึกซึ้ง และส่งเสริมการเรียนรู้ที่ยั่งยืน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า ยังมีจำนวนน้อยที่ศึกษาการสอนแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิก โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและในบริบทของโรงเรียนภูมิภาค เช่น โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นในการออกแบบและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนวรรณคดีไทยโดยใช้แนวทางดังกล่าว เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์และวิจารณ์ให้แก่ผู้เรียน พร้อมทั้งศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ในรูปแบบนี้ ซึ่งคาดว่าจะนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และสามารถขยายผลไปสู่การเรียนรู้ในรายวิชาอื่นได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก
2. เพื่อสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 8 ห้อง รวม 237 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนอินทร์บุรี อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 34 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง รวม 10 ชั่วโมง ซึ่งขั้นตอนการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิกในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยออกแบบโดยบูรณาการการสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิกในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

2.1.1 กำหนดจุดมุ่งหมาย (P - Purpose) ครูอภิปรายภาพรวมของวรรณคดีเรื่องที่นักเรียน ชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน และตั้งคำถามนำเพื่อกระตุ้นการคิดของผู้เรียนเป็นขั้นเตรียมความพร้อมด้านแนวคิด และเชื่อมโยงกับการจัดโครงสร้างความรู้ล่วงหน้า (Advance Organizer)

2.2.2 ปรับความเร็วในการอ่าน (A - Adaptation Rate) ผู้เรียนอ่านบทวรรณคดีตามระดับความสามารถของตน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและภาพรวมของเนื้อหาส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความเบื้องต้นก่อนเข้าสู่การวิเคราะห์เชิงลึก

2.2.3 ฝึกตั้งคำถามจากการอ่าน (N - Need to Pose Question) นักเรียนตั้งคำถามจากเนื้อหาที่อ่านพร้อมจดบันทึกข้อสงสัย ใช้ “แผนผัง 5W1H” เพื่อจัดระบบคำถามและกระตุ้นการคิดวิเคราะห์เชิงลึก

2.2.4 วิเคราะห์ภาพรวมของวรรณคดี (O - Overview) นักเรียนร่วมวิเคราะห์โครงสร้างเรื่อง เช่น ลำดับเหตุการณ์ บทบาทตัวละคร โครงเรื่อง ใช้ “แผนผังโครงสร้างเรื่อง” หรือ “แผนผังลำดับเหตุการณ์” เพื่อช่วยทำความเข้าใจ

2.2.5 อ่านอย่างสัมพันธ์และเชื่อมโยง (R - Read and Relate) ผู้เรียนอ่านตอนสำคัญอย่างละเอียด พร้อมเชื่อมโยงกับบริบททางสังคมและชีวิตจริง ใช้ “ตารางเปรียบเทียบ” หรือ “แผนผังเชื่อมโยงเหตุการณ์กับค่านิยม” เพื่อขยายความเข้าใจ

2.2.6 จดบันทึกและจัดระบบข้อมูล (A - Annotate) นักเรียนจดคำสำคัญหรือวิเคราะห์ใจความสำคัญรายย่อหน้า สร้าง “แผนผังสรุปใจความ” เพื่อรวบรวมความคิดหลักและข้อสังเกต

2.2.7 สร้างความหมายและแนวคิดจากวรรณคดี (M - Memorize) นักเรียนสร้างแผนผัง “ข้อคิด” หรือ “แผนผังแนวคิดหลัก” โดยเชื่อมโยงประเด็นสำคัญจากเรื่อง สนับสนุนการสร้างองค์ความรู้ใหม่ และจดจำผ่านภาพเชิงสัญลักษณ์

2.2.8 ประเมินผลและสะท้อนคิด (A - Assess) ผู้เรียนจัดทำแผนผังกราฟิกฉบับสุดท้าย แล้วนำเสนอในชั้นเรียน ครูและเพื่อนร่วมชั้นให้ข้อเสนอแนะ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย ด้านการวัดและประเมิน ด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 3 คน ตรวจสอบพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรม สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่ใช้ในแต่ละชั่วโมง และนำเสนอเป็นรายงานโดยผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.76, S.D.= 0.13) มีรายละเอียดดังนี้

แผน ที่	เรื่อง	วรรณคดีที่ใช้	กิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การแนะนำ วรรณคดีและ การสอนอ่านแบบ พาโนรามา	"พระอภัยมณี" หรือ "ขุนช้างขุนแผน"	- แนะนำแนวคิดการอ่าน แบบพาโนรามา - สอนนักเรียนใช้แผนผัง กราฟิกโครงสร้างเรื่อง - ทดลองอ่านและ วิเคราะห์ข้อความสั้น ๆ - อภิปรายร่วมกัน	5.00	0.00	มาก ที่สุด
2	การวิเคราะห์ โครงสร้างเรื่อง	บทที่สำคัญจาก "ขุนช้างขุนแผน"	- อ่านตอนสำคัญของเรื่อง - ใช้แผนผังลำดับ เหตุการณ์ - นำเสนอแผนผังและ อภิปรายความสัมพันธ์ ของเหตุการณ์	5.00	0.00	มาก ที่สุด
3	การวิเคราะห์ ตัวละครหลัก	บทเด่นเกี่ยวกับตัว ละคร เช่น นางวันทอง	- ศึกษาลักษณะตัวละคร - ใช้ตารางเปรียบเทียบ ตัวละคร - อภิปรายจุดแข็ง จุดอ่อน และพัฒนาการ ของตัวละคร	5.00	0.00	มาก ที่สุด
4	การวิเคราะห์ปม ขัดแย้งในเรื่อง	ฉากที่มีความขัดแย้ง เด่นชัด	- วิเคราะห์ปัญหาความ ขัดแย้งในเรื่อง - ใช้แผนผังปัญหาและ แนวทางแก้ไข	5.00	0.00	มาก ที่สุด

แผน ที่	เรื่อง	วรรณคดีที่ใช้	กิจกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
			- อภิปรายทางเลือกใน การแก้ไขปัญหา			
5	การวิเคราะห์ คุณค่าทางศิลปะ และวรรณศิลป์	บทกวีหรือร้อยแก้วที่มี สำนวนโวหารเด่น	- วิเคราะห์สำนวนโวหาร และกลวิธีทางวรรณศิลป์ - ใช้ตารางวิเคราะห์ สำนวนโวหาร - อภิปรายผลกระทบ ของภาษาต่ออารมณ์ ผู้อ่าน	4.66	0.46	มาก ที่สุด
6	การเชื่อมโยง วรรณคดีกับบริบท สังคม	เรื่องที่สะท้อนค่านิยม ในอดีตและปัจจุบัน	- วิเคราะห์ค่านิยมใน วรรณคดี - ใช้แผนผังกราฟิก เปรียบเทียบอดีตกับ ปัจจุบัน - อภิปรายวรรณคดีกับ สังคมปัจจุบัน	4.00	0.00	มาก
7	การตีความและ การสร้าง ความหมายใหม่	ฉากสำคัญที่สามารถ ตีความได้หลากหลาย	- นักเรียนเลือกฉากที่ ต้องการตีความ - ใช้แผนผังสรุปแนวคิด และตีความ - นำเสนอแนวคิดของ ตนเอง	5.00	0.00	มาก ที่สุด
8	การเปรียบเทียบ วรรณคดีกับสื่อ ร่วมสมัย	ตอนที่มีเรื่องราวคล้าย กับสื่อปัจจุบัน	- หาตัวอย่างจากละคร/ ภาพยนตร์ที่มีเนื้อหา คล้ายวรรณคดี - ใช้ตารางเปรียบเทียบ วรรณคดีกับสื่อ - อภิปรายอิทธิพลของ วรรณคดีที่มีต่อสื่อ สมัยใหม่	4.33	0.47	มาก

แผน ที่	เรื่อง	วรรณคดีที่ใช้	กิจกรรม	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
9	การอุปปราย แนวคิดและข้อคิด จากวรรณคดี	บทที่ให้แง่คิดสำคัญ	- นักเรียนเลือกแนวคิดที่ ตนเองชอบจากวรรณคดี - ใช้แผนผังข้อคิดและ การนำไปใช้ - เขียนบทความสะท้อน ความคิดเห็นของตนเอง	5.00	0.00	มาก ที่สุด
10	การสรุปและ นำเสนอผลงาน	-	- นักเรียนเลือกหัวข้อที่ ชอบจากแผนก่อนหน้า - จัดทำโครงการนำเสนอ โดยใช้แผนผังกราฟิก - นำเสนอผลงานและ สะท้อนการเรียนรู้	4.66	0.46	มาก ที่สุด
รวมเฉลี่ย				4.76	0.13	มาก ที่สุด

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิเคราะห์วรรณคดีไทยเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มี 2 ชุด แบ่งเป็นก่อนเรียน 1 ชุด และหลังเรียน 1 ชุด โดยข้อสอบก่อนเรียนและหลังเรียน มีข้อคำถามเหมือนกัน แต่มีการสลับข้อคำถามและตัวเลือก หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมิน ความสอดคล้องของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้แล้วนำมาคำนวณหาค่า IOC ได้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 36 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความยากง่ายได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.39 ถึง 0.59 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.80 แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตร KR-20 ของ Kuder-Richardson (1973, pp. 151 - 160) ได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.85

2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผัง กราฟิก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 12 ข้อ หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมิน แล้วนำมาคำนวณหาค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.67 - 1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 36 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient, 1970, p. 202) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .884

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ทำบันทึกข้อความขออนุญาตดำเนินการวิจัยต่อผู้อำนวยการโรงเรียนอินทร์บุรี

3.2 ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัยให้นักเรียนทราบพร้อมทั้งอธิบายการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อการปฏิบัติให้ถูกต้อง

3.3 ก่อนการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทย ชุดที่ 1 จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที

3.4 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง วรรณคดีไทย จำนวน 10 ครั้ง รวม 10 ชั่วโมง

3.5 หลังการจัดการเรียนรู้เสร็จแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทย ชุดที่ 2 จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 25 นาที แล้วให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 12 ข้อ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่า T-test แบบ Dependent Samples

4.2 คะแนนที่ได้จากการทำแบบสอบถามความพึงพอใจ นำมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยปรับใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของ บุญชม ศรีสะอาด (2560, หน้า 162) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 -5.00 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 -4.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 -3.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 -2.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 -1.50 หมายถึง ความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับแผนผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับแผนผังกราฟิกปรากฏผลดังนี้

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีไทยก่อนและหลังการสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับแผนผังกราฟิก

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.	t*	Sig
ก่อนเรียน	34	30	17.00	3.10	15.0	.000
หลังเรียน	34	30	23.70	1.90		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ทักษะการอ่านวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{x}$ = 23.70, S.D. = 1.90) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}$ = 17.00, S.D. = 3.10) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก

หัวข้อ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านบรรยากาศในการเรียน			
1.1 ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม	4.64	0.49	มากที่สุด
1.2 ครูสร้างบรรยากาศในการเรียนทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น ใฝ่เรียนรู้	4.50	0.65	มาก
1.3 บรรยากาศของการเรียนทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการอ่านวิเคราะห์ที่สูงขึ้น	4.43	0.51	มาก
1.4 ครูผู้สอนให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึง	4.50	0.52	มาก
รวมด้านบรรยากาศในการเรียน	4.51	0.60	มากที่สุด
ด้านการจัดการเรียนการสอน			
2.1 ขั้นตอนการสอนแบบพาโนรามาส่งเสริมให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาของบทที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น	4.50	0.76	มาก
2.2 แผนผังกราฟิกทำให้นักเรียนสนใจและอยากเรียนรู้มากขึ้น	4.57	0.51	มากที่สุด
2.3 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนฝึกตั้งคำถาม ค้นคว้าความรู้ และคำตอบด้วยตัวเอง	4.43	0.65	มาก
2.4 เป็นกิจกรรมเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	4.50	0.60	มาก
รวมด้านการจัดการเรียนการสอน	4.50	0.64	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
3.1 นักเรียนเข้าใจเนื้อหาสาระสำคัญของบทอ่านเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น	4.57	0.51	มากที่สุด
3.2 นักเรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ที่สูงขึ้น	4.36	0.63	มาก
3.3 นักเรียนสร้างความรู้ความเข้าใจได้ด้วยตนเอง	4.36	0.63	มาก
3.4 นักเรียนรู้ขั้นตอนการอ่านวิเคราะห์และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้อง	4.36	0.63	มาก
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.41	0.61	มาก
รวมเฉลี่ย	4.48	0.60	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับแผนผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บรรยากาศในการเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.51$, S.D. = 0.60) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.50$, S.D. = 0.64) อยู่ในระดับมาก และด้านประโยชน์ที่ได้รับมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.41$, S.D. = 0.61) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีไทยโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามา ร่วมกับแผนผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี สามารถนำผลมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังโดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิก พบว่า นักเรียนมีผลคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการอ่านแบบพาโนรามาช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นภาพรวมของวรรณคดีทั้งโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิดสำคัญ ทำให้สามารถเชื่อมโยงและเข้าใจรายละเอียดของเรื่องราวได้ดีขึ้น ขณะที่แผนผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนจัดระเบียบข้อมูลได้อย่างเป็นระบบและสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวละคร โครงสร้างเรื่อง และแนวคิดสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ กระบวนการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์สูง เช่น การอภิปรายกลุ่มและการใช้เครื่องมือช่วยสรุปแนวคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดเชิงวิเคราะห์มากขึ้น รวมถึงช่วยลดความซับซ้อนของข้อมูล ทำให้สาระสำคัญของวรรณคดีชัดเจนขึ้นและเข้าถึงได้ง่ายขึ้น อีกทั้ง การประเมินผลอย่างต่อเนื่องตลอดการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีโอกาสรับปรุงทักษะของตนเอง ส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ชัดเจน ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่าการสอนอ่านแบบพาโนรามาร่วมกับแผนผังกราฟิกเป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการอ่านเชิงวิเคราะห์วรรณคดีได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถนำไปพัฒนาเป็นแนวทางการเรียนการสอนในระดับอื่น ๆ หรือปรับใช้กับการศึกษาวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ได้ต่อไป

เมื่อนำทั้งการสอนแบบพาโนรามาและการใช้แผนผังกราฟิกมาใช้ร่วมกันในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า เกิดเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ “สร้างความหมายอย่างมีนัยสำคัญ (Meaningful Learning)” ตามแนวคิดของ Ausubel ซึ่งชี้ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นอย่างลึกซึ้งและยั่งยืนเมื่อผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับโครงสร้างความรู้เดิมของตนเองได้อย่างมีระบบ ทั้งนี้ การใช้แผนผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนสามารถจัดระเบียบความคิดและเข้าใจโครงสร้างเนื้อหาได้อย่างชัดเจน ขณะที่การสอนแบบพาโนรามาเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้มีเวลาสำรวจ ตรวจสอบ และตีความข้อมูลด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งเอื้อต่อการประมวลผลทางปัญญาอย่างลึกซึ้ง แนวทางดังกล่าวยังสอดคล้องกับแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ของการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Learning) ซึ่งเน้นการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยผู้เรียนมิใช่เพียงผู้รับความรู้ แต่เป็นผู้สร้างความรู้ใหม่จากประสบการณ์ตรง การสะท้อนคิด (Reflection) และการอภิปรายร่วมกับผู้อื่น ซึ่งช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายต่อชีวิตจริงของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น กระบวนการเหล่านี้ช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

การเชื่อมโยงข้อมูล และการสังเคราะห์องค์ความรู้ อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และตอบสนองต่อสาระการเรียนรู้ด้านวรรณคดีที่เน้นการตีความ วิเคราะห์ และวิจารณ์เนื้อหาอย่างมีวิจารณญาณ ผลการวิจัยจึงสะท้อนให้เห็นว่า การบูรณาการแนวทางทั้งสองนี้มีใช้เพียงแต่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีได้ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังไม่ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง เชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความคิดเดิมของผู้เรียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองผ่านการปฏิบัติและการคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง อันนำไปสู่การเรียนรู้ที่มีคุณภาพและยั่งยืน

ผลการวิจัยนี้ยังสอดคล้องกับงานของ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553) ที่ระบุว่า แผนผังกราฟิกเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ และงานของ ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2558) ที่ชี้ให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมจริง ส่งผลให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและยั่งยืน นอกจากนี้ ผลที่ได้ยังตอบโจทย์ปัญหาทางการศึกษาที่ปรากฏในรายงาน PISA และ O-NET ซึ่งระบุว่า นักเรียนไทย ยังมีระดับทักษะการอ่านวิเคราะห์ต่ำกว่ามาตรฐาน การที่ผลการเรียนหลังเรียนใช้รูปแบบการสอนนี้สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่า การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้ให้เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและใช้เครื่องมือช่วยในการคิดวิเคราะห์ สามารถตอบสนองต่อปัญหาทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม ควรตระหนักว่า ความสำเร็จของการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ อาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยแวดล้อมอื่น เช่น ความพร้อมของครูผู้สอน ความน่าสนใจของเนื้อหาวรรณคดีที่เลือกใช้ ตลอดจนแรงจูงใจของผู้เรียนในกลุ่มตัวอย่าง จึงควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างและบริบทที่หลากหลายยิ่งขึ้นและสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุ่งทิพา ฉิมกุล, สุวรรณิ ยะหะกร, และอภิรักษ์ อนุะมาน (2563) ทำวิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสระไคร้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิก หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 6.90, S.D. = 2.81) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 9.97, S.D. = 3.34) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ เอี่ยมม่วง (2565) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมายหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 23.41, S.D. = 2.81) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 18.34, S.D. = 3.52) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. ผลการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48) ต่อการเรียนรู้โดยใช้การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิก โดยเฉพาะด้านบรรยากาศในการเรียนที่ได้รับคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 4.51) สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียนรู้สึกมีส่วนร่วม รู้สึกสนุก และได้รับการส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ลักษณะของกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น การอภิปรายกลุ่ม การเลือกใช้ผังกราฟิกตามความเหมาะสม ล้วนเป็นองค์ประกอบที่ช่วยให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่มีพลังและส่งเสริมทัศนคติในเชิงบวกต่อวิชาภาษาไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการเรียนวรรณคดีไทย ซึ่งในอดีตอาจถูกมองว่าเข้าใจยากและน่าเบื่อ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าด้านประโยชน์ที่ได้รับจะมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่านักเรียนรับรู้ถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนในรูปแบบนี้แต่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม เช่น การนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงหรือการต่อยอดไปสู่ทักษะอื่น ๆ ดังนั้น การสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิกจึงสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้ในระดับมัธยมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและควรได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการวิจัยของ พิมศรี ยาดิ (2555) ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยศรี ด้วยการใช้วิธีสอนแบบพาโนรามา ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ 10 แผน มีค่าประสิทธิภาพ 84.41/82.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนโดยมีพัฒนาการเฉลี่ย 11.90 คะแนน นอกจากนี้ นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีดังกล่าวมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ มยุรี หอมขจร (2560) ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความและความภาคภูมิใจในท้องถิ่น ผ่านการใช้เทคนิคผังกราฟิกในกิจกรรม "เรารักเพชรบุรี" ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเซนต์โยเซฟเพชรบุรี โดยมีเป้าหมายให้บรรลุเกณฑ์ 75/75 และประเมินความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และมีความพึงพอใจต่อกระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก นอกจากนี้ นักเรียนยังมีความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและตระหนักถึงบทบาทในการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชน และสอดคล้องกับ กิ่งกาญจน์ ประดับวงศ์, นพเก้า ณ พัทลุง, และอภิรัตน์ดาทองแก้ว (2567) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ต่อการสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับสูงสุด ($\bar{x} = 4.82$, S.D. = 0.15) โดยด้านสาระการเรียนรู้ได้รับความพึงพอใจสูงสุด ($\bar{x} = 4.91$, S.D. = 0.10) ขณะที่ด้านการประเมินผลได้รับคะแนนต่ำสุดแต่ยังอยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 4.71$, S.D. = 0.19) นักเรียนชื่นชมความเหมาะสมของเนื้อหาและการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ($\bar{x} = 5.00$, S.D. = 0.00) ทั้งนี้ บรรยายาการเรียนรู้ที่สนุก ทำหาย และมีอุปกรณ์ที่พร้อมส่งผลให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนและสามารถพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้สอนสามารถนำการสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับแผนผังกราฟิกไปออกแบบกิจกรรมที่เสริมทักษะการวิเคราะห์วรรณคดีไทย ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจโครงสร้างเนื้อหาอย่างเป็นระบบและตีความได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การใช้แผนผังกราฟิกยังช่วยให้นักเรียนจับประเด็นสำคัญและมองเห็นความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ในวรรณคดีได้อย่างชัดเจน
2. สถานศึกษาควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูสามารถใช้เทคนิคนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เน้นการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับและการประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยผู้สอนควรได้รับการฝึกฝนให้สามารถปรับประยุกต์เทคนิคนี้ให้เข้ากับบริบทและความต้องการเฉพาะของห้องเรียนที่แตกต่างกัน

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาสื่อดิจิทัลที่ผสมผสานแผนผังกราฟิกกับวิธีสอนแบบพาโนรามา เช่น แผนผังเชื่อมโยงตัวละครกับเหตุการณ์สำคัญ หรือแผนผังแนวคิดแสดงความสัมพันธ์ของโครงเรื่อง รวมถึงการพัฒนาแอปพลิเคชันที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของวิธีนี้กับเทคนิคอื่น เช่น SQ4R หรือหมวกหกใบ เพื่อค้นหาวิธีที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละกลุ่ม โดยวิเคราะห์ลึกลงไปถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ เช่น รูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Styles) ระดับความสามารถพื้นฐาน และบริบททางสังคมวัฒนธรรม

2. ควรศึกษาความคงทนของทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังการทดลอง 3 เดือน 6 เดือน และ 1 ปี รวมถึงความสามารถในการถ่ายโอนทักษะไปสู่การอ่านวรรณคดีเรื่องอื่นและการวิเคราะห์สื่อประเภทต่าง ๆ เพื่อยืนยันประสิทธิภาพของวิธีการสอนในการสร้างทักษะที่ยั่งยืนและปรับใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังรายวิชาอื่น เช่น สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ หรือประวัติศาสตร์ เพื่อทดสอบว่าเทคนิคนี้สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในบริบทที่แตกต่างได้อย่างไร และศึกษาแนวทางการบูรณาการวิธีการสอนนี้เข้ากับการจัดการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Learning) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กึ่งกาญจน์ ประดับวงศ์, นพเก้า ณ พัทลุง, และอภิรัตน์ดา ทองแกมแก้ว. (2567, พฤษภาคม - สิงหาคม). การพัฒนาการอ่านเพื่อความเข้าใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. **วารสารพุทธศาสตร์ มจร. อุบลราชธานี**, 6(2), 819 – 832.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (พิมพ์ครั้งที่ 6). นนทบุรี: พี บาลานซ์ดีไซด์แอนปรินต์ติ้ง.
- ธัญลักษณ์ เอี่ยมงั่ว. (2565). การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้เทคนิคพาโนรามาพร้อมกับแผนภูมิความหมาย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). **การพัฒนาการคิด**. กรุงเทพฯ: 9119 เทคนิค ฟรันทั้ง.
- พรทิพย์ แข็งขัน, และเฉลิมลาภ ทองอาจ. (2553). **โมเดล 5 โมเดล การจัดการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อพัฒนาระบบการคิดในคู่มือฝึกอบรมภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมศรี ยาดี. (2555). **การพัฒนาการอ่านจับใจความโดยใช้วิธีสอนอ่านแบบพาโนรามาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนแม่หลวงอุปถัมภ์ไทยคีรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มยุรี หอมขจร. (2560). **การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและความภาคภูมิใจในท้องถิ่นด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคผังกราฟิกในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรารักเพชรบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รุ่งทิวา ฉิมกุล, สุวรรณิ ยะหะกร, และอภิรักษ์ อนุษมน. (2563, กรกฎาคม). ผลการใช้วิธีสอนแบบพาโนรามาพร้อมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถการอ่านจับใจความและการเขียนสรุปความภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดสระไคร้ จังหวัดนครศรีธรรมราช. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**, 7(7), 56 – 72. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMND/article/view/244995>.
- สุชาติ ปิตีพร. (2559). **การพัฒนาการคิดวิเคราะห์ในวิชาภาษาไทย (สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม) โดยใช้กระบวนการกลุ่ม**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง. (2565). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2565. สิงห์บุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี
อ่างทอง.

Cronbach, L. J. (1970). *Essentials of Psychological Test* (5th ed.). New York: Harper Collins.

Kuder, Frederic G., & Richardson, M. W. (1973). The Theory of the Estimation of Test Reliability.
Psychometrika, 2(3), 151 - 160. <http://dx.doi.org/10.1007/BF02288391>.

